Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1086/2025.

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t :

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.III.37.592/2024/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

[1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Dr. Kodela Viktor ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján. Az indítványozó a Kúria Kfv.III.37.592/2024/8. számú ítélete, valamint a Miskolci Törvényszék 100.K.700.454/2024/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.

[2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy a rendelkezésre álló iratok alapján az alábbiak szerint foglalható össze.

[3] 2.1. Az indítványozó adásvételi szerződést kötött egy mezőgazdasági ingatlanra. A felek rögzítették, hogy az ingatlant 2,7 hektáron, a terület 56%-án, azaz több, mint felén haszonbérlet, valamint felesbérleti szerződés alapján harmadik személy használja. Az indítványozót a szerződés szerint a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Földforgalmi tv.) 18. § (1) bekezdés *e)* pontja alapján 20 kilométeren belül lakó földművesként, míg a 18. § (4) bekezdés *a)* pontja szerint családi gazdaság tagjaként elővásárlási jog illeti meg. Az alapügy alperesi érdekeltje azonban – arra alapozva, hogy földhasználó földműves – az adásvételi szerződés kifüggesztése alatt elfogadó nyilatkozatot terjesztett elő. A Kormányhivatal az elővásárlási joga következtében az indítványozó helyébe lépő földhasználó földművessel hagyta jóvá az adásvételi szerződést ezen ingatlan

tekintetében. Az indokolás szerint a földhasználó földműves a Földforgalmi tv. 18. § (1) bekezdés *b)* pont *bc)* alpontja (a földet használó olyan földműves, akinek az életvitelszerű lakáshasználata helye vagy a mezőgazdasági üzemközpontja legalább 3 éve olyan településen van, amelynek közigazgatási határa az adás-vétel tárgyát képező föld fekvése szerinti település közigazgatási határától közúton vagy közforgalom elől el nem zárt magánúton legfeljebb 20 km távolságra van) szerinti elővásárlási jogával megelőzi az indítványozót, aki a 18. § (1) bekezdés *e)* pontja alapján rendelkezik elővásárlási joggal.

[4] Az indítványozó bírósághoz fordult e döntéssel szemben, a Miskolci Törvényszék azonban elutasította keresetét. A Törvényszék nem értett egyet azzal az állásponttal, miszerint a Földforgalmi tv. 18. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti elővásárlási jog csak akkor gyakorolható, ha a földhasználat az egész ingatlanon fennáll.

[5] 2.2. A Kúria a Törvényszék ítéletét hatályában fenntartotta. A Kúria szerint sem nyelvtani, sem rendszertani, sem a jogszabály célja szerinti értelmezés alapján nem megállapítható, hogy a földhasználatnak az ingatlan egészére ki kellene terjednie. A jogszabály célja ugyanis a földet megművelni képes és akaró személyek földhöz jutásának elősegítése másokkal szemben. A Földforgalmi tv. 4. §-ában, 4/A. §-ában és 47. § (3) bekezdésében külön kimondja, hogy mekkora részéről van szó az érintett földnek. A Földforgalmi tv. 5. § 7. pont *b)* alpontja, továbbá 13. § (2) bekezdés *a)* pont *ab)* alpontja pedig legalább 25%-os tulajdoni arányt határoz meg a földműves fogalom (5. § 7. pont *b)* alpontja), illetve a használat átengedésének nem minősülő esetek meghatározása (13. § (2) bekezdés *a)* pont *ab)* alpontja) körében.

[6] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az alábbiakat adta elő.

[7] Az indítványozó szerint a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdését, továbbá a B) cikk (1) bekezdését és a C) cikk (1) bekezdését.

[8] Az indítványozó szerint a bíróságok kibővítették a földet használó földműves jogszabályi definícióját azzal, hogy kimondták, hogy elég legalább részben használnia az adott földterületet. Ezzel pedig jogalkalmazó helyett jogalkotási pozícióba léptek. Ezzel kapcsolatban alkotmányos követelmény megállapításának lehetőségét is látja az indítványozó, ám kérelme nem erre irányul.

[9] Az indítványozó álláspontja szerint az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a törvényi szabályozás felülírása vagy kitágítása *contra constitutionem* jogalkalmazásnak minősül, így sérti a XXVIII. cikk (1) bekezdését. A „legalább részben" kitétel nem szerepel a jogszabályban, azzal önkényesen bővítette a jogszabályszöveget és könnyítette a feltételeket a bíróság, így sérül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog.

[10] Az indítvány szerint az indítványozó és a földhasználó homogén csoportba tartoznak, mert mindketten elővásárlási joggal rendelkeznek, és mindketten érvényesítették azt.

Hátrányosan megkülönböztetik az indítványozót a bírói döntések, mert az életvitelszerű lakáshasználat helyszínének legfeljebb 20 km-es távolsága csak az egész föld tekintetében értelmezhető, míg a földhasználó elővásárlási jogánál elég, ha csak a föld egy részét használja, így ő többletjogosultságokkal rendelkezik. E megkülönböztetésre pedig nem megfelelő indok az agrárgazdálkodás bővülésének elősegítésére irányuló jogalkotói cél. Mindennek következtében az indítványozó szerint sérül a XV. cikk (1) bekezdése.

II.

[11] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam."

„C) cikk (1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik."

„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes."

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el."

[12] 2. A Földforgalmi tv. ügy elbírálása szempontjából figyelembe veendő, az ügy elbírálása idején hatályos rendelkezései:

„18. § (1) A föld eladása esetén az alábbi sorrendben elővásárlási jog illeti meg:

(…)

b) a földet használó olyan földművest,

ba) aki helyben lakó szomszédnak minősül,

bb) aki helyben lakónak minősül, vagy

bc) akinek az életvitelszerű lakáshasználata helye vagy a mezőgazdasági üzemközpontja legalább 3 éve olyan, Magyarország területén fekvő településen van, amelynek közigazgatási határa az adás-vétel tárgyát képező föld fekvése szerinti település közigazgatási határától közúton vagy közforgalom elől el nem zárt magánúton legfeljebb 20 km távolságra van;

(…)

e) az olyan földművest, akinek az életvitelszerű lakáshasználata helye vagy a mezőgazdasági üzemközpontja legalább 3 éve olyan, Magyarország területén fekvő

településen van, amelynek közigazgatási határa az adás-vétel tárgyát képező föld fekvése szerinti település közigazgatási határától közúton vagy közforgalom elől el nem zárt magánúton legfeljebb 20 km távolságra van.”

„19. § (2) A 18. § (1) bekezdés b) pontja szerinti földet használó földműves alatt azt a földművest kell érteni, aki a földhasználati nyilvántartás vagy az erdőgazdálkodói nyilvántartás szerint legalább 3 éve használja a földet, ideértve azt is, akit a 65. § szerint a föld kényszerhasznosítójaként jelöltek ki.”

III.

[13] 1. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megvizsgálta, hogy teljesültek-e az indítvány befogadhatóságának Abtv.-ben meghatározott feltételei.

[14] 1.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézhezvételétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A támadott bírói döntést az indítványozó jogi képviselője 2025. február 4-én vette kézhez, az alkotmányjogi panaszt pedig 2025. április 7-én, tehát határidőben nyújtották be. Az indítványozó szabályszerű meghatalmazással rendelkező ügyvéd útján jár el az Alkotmánybíróság előtti eljárásban.

[15] 1.2. Az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt határozott kérelem feltételeinek. Az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezéseket [*a)* pont]; kifejtette az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének lényegét [*b)* pont]; megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntéseket [*c)* pont]; megjelölte az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [*d)* pont]; tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [*e)* pont], illetve kifejezett kérelmet tartalmaz a támadott bírói döntések megsemmisítésére [*f)* pont].

[16] 1.3. A Kúria támadott döntése az ügy érdemében hozott döntés, így az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint alkotmányjogi panasszal támadható.

[17] Az indítvány megfelel annak a feltételnek, mely szerint az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [Abtv. 27. § (1) bekezdés *b)* pont]. Az indítványozó – mint az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy felperese – jogosultnak és érintettnek tekinthető [Abtv. 51. § (1) bekezdés, Abtv. 27. §].

[18] 1.4. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak {ld. pl.: 1201/2026. (IV. 10.) AB végzés, Indokolás [20]}. A B) cikk (1) bekezdésére pedig az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint csak a kellő felkészülési idő hiányával, illetve a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás tilalmával összefüggésben alapítható alkotmányjogi panasz {lásd például: 3045/2022. (I. 31.) AB végzés, Indokolás [12]}, ami jelen ügyben nem teljesült. Az alkotmányjogi panasz ezen részei – mivel nem Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkoznak – nem felelnek meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontjában foglalt követelménynek.

[19] 1.5. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként támasztja azt, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét kell felvetnie, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.

[20] Az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét azon jogértelmezésben látja, amely szerint a földet használó földműves indítványozót megelőző elővásárlási joga akkor is megállapítható, ha a földműves csak részben használja az adott földet. Amennyiben ez nem került volna megállapításra, a földhasználó elővásárlási joga nem előzte volna meg az indítványozóét, így az indítványozó szerezte volna meg az ingatlant. Így tehát az alaptörvény-ellenesnek vélt jogértelmezés az ügy érdemét befolyásoló kérdéshez tartozik, azaz az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése, valamint XV. cikk (1) bekezdése kapcsán a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét veti fel.

[21] 2. Az Alkotmánybíróság a kifejtettek alapján az alkotmányjogi panaszt befogadta, és érdemben bírálta el.

IV.

[22] Az alkotmányjogi panasz a következők szerint nem megalapozott.

[23] 1. Az Alkotmánybíróság először érdemi vizsgálata során a XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelmét vizsgálta meg.

[24] 1.1. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „egy szabályozás felülírása, kitágítása a bíróságok részéről már nem jogértelmezési, hanem contra legem jogalkalmazási – tulajdonképpen jogalkotási – tevékenységet jelent, ami felveti a bíróságok törvényeknek való alávetettsége elvének a sérelmét.” {3026/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [27]}.

[25] Az Alkotmánybíróság a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot és az önkényes jogalkalmazás tilalmát összekapcsolta. Az Alkotmánybíróság döntésében elvi éllel kimondta: „[a] bírói függetlenségnek nem korlátja, sokkal inkább biztosítéka a törvényeknek való alávetettség: a bírónak a

határozatait a jogszabályok alapján kell meghoznia. Ha a törvénynek való alávetettségtől a bíróság eloldja magát, saját függetlenségének egyik tárgyi alapját vonja el. A vonatkozó jogszabályokat be nem tartó bíróság lényegében visszaél saját függetlenségével, amely adott esetben ezen keresztül a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét okozhatja. Az a bírói ítélet, amely alapos ok nélkül hagyja figyelmen kívül a hatályos jogot, önkényes, fogalmilag nem lehet tisztességes, és nem fér össze a jogállamiság alapelvével" (Indokolás [23]).

[26] A *contra legem* jogalkalmazás csak kivételesen, szigorú feltételek fennállása esetén ér fel a *contra constitutionem* szintre, és vezethet a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelméhez.

[27] A 20/2017. (VII. 18.) AB határozat szerint a bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája jellemzően akkor merülhet fel, ha a következő (egymást erősítő) feltételek együttes fennállása megállapítható. Egyrészt a bíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog mint eljárásjogi jellegű alapjog egy aspektusát, az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolja meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazta. Másrészt, ezzel párhuzamosan, ha a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem veszi figyelembe. Harmadrészt, ha a bíróság döntését egy olyan bírósági joggyakorlatra alapítja, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó új jogi szabályozás elfogadásával és hatálybaléptetésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezett (Indokolás [29]).

[28] Az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlatát összegezve az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelme e körben akkor állapítható meg, „ha – előfeltételként – kimutatható a bírói jogértelmezés contra legem jellege; továbbá ezt fokozza akár a kimutatható jogalkalmazói önkény (az Alaptörvénnyel vagy az alkalmazandó jogszabállyal, annak értelmezési tartományával való szándékos, tudatos szembehelyezkedés, a szabályozás felülírása, kitágítása, szűkítése), akár a jogértelmezés valamilyen kirívóan hibás (alapjogi relevanciát elérő, vagy az Alaptörvény értelmezési szabályával összeférhetetlen) jellege; és mindezekre a bírói döntés indokolásából nem tűnik ki megfelelő magyarázat." {3002/2025. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [33]; 1175/2026. (IV. 2.) AB határozat, Indokolás [59]}.

[29] Az Alkotmánybíróság az eddigi gyakorlatában a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog érvényesülésének megítélése körében „elemezte az alapjog állított sérelmére vezető jogszabályi környezetet és bírói döntést, a szabályozás célját és a konkrét ügy tényállását, majd pedig – mérlegelés eredményeként – mindezekből vont le következtetéseket az adott esetre nézve megállapítható alapjogsérelemre nézve" {lásd: 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [17]; vö. 3102/2017. (V. 8.) AB határozat, Indokolás [18]; 23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [27]; 24/2020. (X. 15.) AB határozat, Indokolás [24]; 1231/2026. (V. 7.) AB határozat, Indokolás [28]}.

[30] 1.2. Az indítványozó szerint a Kúria a Földforgalmi tv. 18. § (1) bekezdés *b)* pontjában szereplő „a földet használó (…) földműves” kifejezés definícióját bővítette ki. A Földforgalmi tv. 18. § (1) bekezdése egy föld eladása esetére keletkeztet különböző jogalanyoknak elővásárlási jogot, és állít fel ezen elővásárlási jogok között sorrendet.

[31] „A föld mint természeti tárgy korlátozott mértékben áll rendelkezésre: nem szaporítható és nem helyettesíthető. Ebből adódik, hogy a termőföldnél a tulajdonhoz jutás lehetőségének egyenlő esélye nehezebben teremthető meg, mint más, elvben korlátlanul rendelkezésre álló javaknál. A termőföld a mezőgazdasági termelés alapja. A tulajdoni, birtoklási, használati viszonyok, a föld védelmének szabályai kialakításában meghatározó, hogy az állam milyen agrárpolitikát követ, milyen célokat érvényesít. Az elővásárlási jogra vonatkozó szabályok megalkotásával a jogalkotó azt jelzi, hogy milyen alanyi kör számára kívánja a gazdálkodáshoz szükséges termőföldterületet biztosítani, illetve másik oldalról, milyen alanyi kör számára nehezíti vagy akadályozza a termőföld tulajdonának megszerzését.” {3354/2020. (X. 14.) AB határozat, Indokolás [26]}.

[32] A Földforgalmi tv. 18. § (1) bekezdés *b)* pontja elővásárlási jogot állapít meg az eladni szánt földet használó földműves részére (bizonyos további követelmények teljesülése esetén). A Földforgalmi tv. 19. § (2) bekezdése (az ügy elbírálásakor hatályos szövege) szerint pedig földet használó földműves alatt azt a földművest kell érteni, aki a földhasználati nyilvántartás vagy az erdőgazdálkodói nyilvántartás szerint legalább 3 éve használja a földet, ideértve azt is, akit a 65. § szerint a föld kényszerhasznosítójaként jelöltek ki.

[33] A Földforgalmi tv. 18. § (1) bekezdés *e)* pontja szerint elővásárlási jog illeti meg az olyan földművest, akinek az életvitelszerű lakáshasználata helye vagy a mezőgazdasági üzemközpontja legalább 3 éve olyan, Magyarország területén fekvő településen van, amelynek közigazgatási határa az adás-vétel tárgyát képező föld fekvése szerinti település közigazgatási határától közúton vagy közforgalom elől el nem zárt magánúton legfeljebb 20 km távolságra van. A Földforgalmi tv. 18. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti elővásárlási jog jogosultja megelőzi a Földforgalmi tv. 18. § (1) bekezdés *e)* pontja szerinti elővásárlási jog jogosultját.

[34] 1.3. A kúriai döntés fő kérdése az volt, hogy a Földforgalmi tv. 19. § (2) bekezdése alapján a 18. § (1) bekezdés *b)* pontjának alkalmazása során szükséges-e a földet használó földműves minőséghez a földművesnek a föld egészét használnia. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben ugyanis a földet semekkora részben nem használó indítványozó elővásárlási jogát megelőző elővásárlási joggal rendelkezik a föld 56%-át használó földműves, amennyiben a Földforgalmi tv. 18. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti elővásárlási jog fennállásához nem szükséges a föld egészének használata. A konkrét ügyben tehát azt kellett megállapítani, hogy a föld több, mint felét több éve használó földműves elővásárlási joga megelőzi-e a földet nem használó indítványozó elővásárlási jogát.

[35] A Kúria ítéletének [36], [39] és [40] bekezdésében arra az álláspontra helyezkedik, hogy a Földforgalmi tv. 19. § (2) bekezdése alapján a 18. § (1) bekezdés *b)* pontjának alkalmazása során a földet használó földműves minőséghez nem szükséges az adott földművesnek a földhasználati nyilvántartás szerint a föld egészét használnia.

[36] A Kúria e jogértelmezését egyrészt – az Alaptörvény 28. cikkével összhangban – a Földforgalmi tv. preambulumára és indokolására alapította. A preambulum és az indokolás szerint a jogalkotó az élet- és versenyképes méretű földbirtokok létrejöttét támogatja, valamint a földet megművelni képes és kész személyeket részesíti előnyben, így főszabályként a mezőgazdasági termelést folytató személyek tulajdonszerzését teszi lehetővé. A törvény preambuluma szerint a jogszabály célja az is, hogy a mezőgazdaságban a közepes méretű agrárüzemek elterjedjenek, valamint a kisgazdaságok stabil működése és további fejlődésük biztosított legyen, az élet-és versenyképes mezőgazdasági termelés folytatására alkalmas méretű földbirtokok jöjjenek létre és a mezőgazdaságban termelt jövedelmeknek a vidékfejlesztési célok szolgálatában történő felhasználása lehetőleg a keletkezésük helyén segíthesse elő a foglalkoztatás bővülését. Mindebből az következik, hogy a jogalkotó az adott földterületet érvényes jogcím alapján ténylegesen művelő személyt preferálja az elővásárlásra jogosultak sorrendjében. Ez alapján jelen esetben a föld 56%-át használó földművest preferálja a jogalkotó a földet nem használó indítványozóval szemben.

[37] A Kúria kifogásolt jogértelmezését másrészt arra alapította, hogy amennyiben a jogalkotó a földet használó földműves definíciójának meghatározása során azt kívánta volna szabályozni, hogy ilyen személynek csak az tekinthető, aki a földet teljes terjedelmében használja, akkor kifejezetten ilyen tartalommal alkotta volna meg a Földforgalmi tv. 19. § (2) bekezdését. Ennek hiányában nem értelmezhető úgy a 19. § (2) bekezdése, hogy a földhasználónak teljes terjedelmében kell a földet használnia ahhoz, hogy földet használó földművesnek minősüljön. Ezen álláspontját a Kúria azzal indokolta, hogy a Földforgalmi tv. több helyen rögzíti az érintett ingatlan területére irányadó rendelkezéseket az adott jogintézmény szabályozásakor. A Földforgalmi tv. 4. §-a és 4/A. §-a a „teljes földrészletre" kifejezést használja, a 47. § (3) bekezdése pedig a „mindegyikének területnagysága meghaladja a más művelési ágú területnek vagy területeknek nagyságát" meghatározást rögzíti. Ezen felül az 5. § 7. pont *b)* alpontja a „legalább 25%-ban tulajdonában álló" kifejezést használja, a 13. § (2) bekezdés *a)* pont *ab)* alpontja pedig szintén 25%-os tulajdoni arányt határoz meg.

[38] A Kúria szerint jogellenesen szűkítené a földet használó földműves kategóriáját az, ha kizárólag azok tartoznának bele, akik a földhasználati nyilvántartás szerint az érintett földet teljes terjedelmében használják.

[39] A fentiek alapján jutott a Kúria arra a következtetésre, hogy a jogszabály a Földforgalmi tv. 18. § (1) bekezdés *b)* pontja, illetve 19. § (2) bekezdése alapján nem követeli meg azt, hogy a földhasználó a föld egészét használja. A konkrét ügyben

ebből az következik, hogy a föld több, mint felét évek óta használó földműves a Földforgalmi tv. 18. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti földet használó földművesnek minősül.

[40] Az indítványozó a Kúria döntésének elvi tartalmában szereplő „legalább részben" kifejezést sérelmezte. Az elvi tartalom megjelölése ugyanakkor nem ismétli meg részletesen és pontosan a döntés valamennyi indokát. A Kúriának a konkrét ügyet kellett eldöntenie, amit nem az elvi tartalomban szereplő mondat alapján, hanem a fenti érvek mentén tett meg. Az Alkotmánybíróságnak a konkrét ügyben hozott ítélet egészét kellett vizsgálnia, így nem alapozhatott önmagában a megjelölt elvi tartalom szövegére. Az ítélet indokolásának vizsgálata alapján az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a Kúria a helyes jogértelmezés érdekében a megválaszolandó kérdést alaposan, több szempontból megvizsgálta, döntésének indokairól részletesen számot adott. Ennek keretében áttekintette a Földforgalmi tv. preambulumát, valamint előterjesztői indokolását, és megállapította a törvény ezekből következő célját. A vitatott törvényi rendelkezéseket a Kúria – az Alaptörvény 28. cikkének megfelelően – kifejezetten a törvény céljára figyelemmel értelmezte. A Kúria jogértelmezése a Földforgalmi tv. céljával, azaz a földet megművelni képes és kész személyek, helyben lakó földművesek tulajdonszerzésének elősegítésével nem ellentétes. A jogszabály szövegének jogalkotói cél szerinti értelmezése mellett a Kúria a vitatott jelentésű rendelkezések alapos nyelvtani és rendszertani értelmezését is elvégezte.

[41] A Kúria a fentiek alapján a jogszabály szövegét nem bővítette, nem helyezkedett jogalkotási pozícióba, csupán az Alaptörvényben előírt és egyéb bevett jogértelmezési eszközök igénybevételével értelmezte a törvényi rendelkezéseket.

[42] 1.4. Mindezek alapján jelen ügyben a bírói döntés önkényes jellegének megállapítását lehetővé tévő feltételek nem állnak fenn, a Kúria döntésében nem lelhető fel az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét okozó jogalkalmazói önkény.

[43] 2. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének állított sérelmét vizsgálta.

[44] 2.1. Ahogy azt az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban is kifejtette, „következetes gyakorlata szerint az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszeljárásokban is vizsgálható az Alaptörvény XV. cikkének sérelme. Az Alaptörvény XV. cikke (1) és (2) bekezdéseinek az értelmezett tartalma ugyanis nemcsak a jogszabályokra irányadó alaptörvény-ellenességük vizsgálatakor, hanem a bírói döntésekben megjelenő jogszabály-értelmezésre is, a jogszabályok normatartalmának meghatározása során, a jogszabály konkrét tényállásra vonatkoztatásánál {elsőként: 9/2016. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [26]; ennek nyomán az újabb gyakorlatból: 3280/2017. (XI. 2.) AB határozat, Indokolás [26]; 2/2018. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [46]; 3031/2019. (II. 13.) AB határozat,

Indokolás [28]; 3294/2019. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [58]; 3002/2021. (I. 14.) AB határozat, Indokolás [60]; 12/2021. (IV. 14.) AB határozat, Indokolás [59]; 3453/2021. (XI. 3.) AB határozat, Indokolás [30]}" {3104/2023. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [45]}.

[45] A jelen ügyben támadott bírói döntés is vizsgálható tehát az Alaptörvény XV. cikkével kapcsolatos alkotmányos szempontrendszer mentén.

[46] 2.2. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalmának sérelme összehasonlítható (azonos csoportba tartozó) személyi körön belül történt hátrányos megkülönböztetés esetén állapítható meg {elsőként az Alaptörvény hatálybalépését követően: 42/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [28]; később például: 1050/2026. (II. 11.) AB határozat, Indokolás [38]–[39]}.

[47] Jelen ügyben az indítványozó a hátrányos megkülönböztetést abban látja, hogy az életvitelszerű lakáshasználat helyszínének legfeljebb 20 km-es távolsága csak az egész föld tekintetében értelmezhető, míg a földhasználó elővásárlási jogánál elég, ha csak a föld alig több, mint felét használja, így ő többletjogosultságokkal rendelkezik. Az indítványozó szerint a földhasználóval homogén csoportba tartoznak, mert mindketten elővásárlási joggal rendelkeznek, és mindketten érvényesítették azt.

[48] A földhasználó földműves elővásárlási joga a Földforgalmi tv. 18. § (1) bekezdés *b)* pont *bc)* alpontján alapul, melynek előfeltétele a föld használata. Ezen elővásárlási ok esetében fontos előkérdés, hogy a földhasználatnak a föld egészén szükséges-e fennállnia, hiszen elképzelhető az is (mint az az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben is történt), hogy egy földműves nem rendelkezik a föld teljes területére kiterjedő használati joggal. A lakáshasználat vagy mezőgazdasági üzemközpont Földforgalmi tv. 18. § (1) bekezdés *e)* pontja szerinti elővásárlási jog feltételei által megkövetelt 20 km-en belüli távolságának számítása esetében azonban ilyen előkérdés nincs. A 20 km-es távolság a Földforgalmi tv. 18. § (1) bekezdés *e)* pontja alapján ugyanis a föld fekvése szerinti település közigazgatási határától, nem pedig a földtől vagy annak valamely részétől számítandó, így a távolság számításakor értelmezhetetlen az a kérdés, hogy a föld egészéről van-e szó.

[49] Az indítványozó által megjelölt szempontból mindezek alapján a Földforgalmi tv. 18. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti elővásárlási joggal rendelkező földhasználó földműves és az indítványozó nem összehasonlítható egymással.

[50] 2.3. A fentiek alapján jelen esetben az indítványozó által megjelölt kérdés kapcsán nem azonosítható összehasonlítható személyi kör, így nem állapítható meg az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének sérelme.

[51] 3. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.

Budapest, 2026. november 16.

Dr. Sonnevend Pál s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Ligeti Miklós Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Nemessányiné dr. Chronowski Nóra Edit s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Orosz Árpád Gábor s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szomora Zsolt Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró